

Heb je je ooit afgevraagd wat het geheim is van die grote, oude stammen die zo'n lange tijd al succesvol draaien? Het antwoord is doorstroom. In veel gevallen zijn het groepjes explorers die te oud zijn voor hun speltak die samen een nieuwe stam vormen. Dat is heel goed, maar het is belangrijk om ook te beseffen dat contact met andere stammen belangrijk is om een stam levend te houden. Wanneer een stam niet genoeg contact heeft met andere groepen kan het moeilijk zijn nieuwe leden aan te trekken en blijft de stam net zolang bestaan totdat de originele explorers het zat zijn lid te worden.

Het andere type stam dat mensen aanspreekt zijn die stammen die al een lange bestaansgeschiedenis kennen. Vaak hebben deze stammen een reputatie, zowel goed als slecht. Vaak hebben deze stammen een specialiteit: ze verzorgen bepaalde activiteiten zoals het transport op regionale kampen of het organiseren van een jaarlijkse activiteit. Mensen die van deze stammen lid worden, kenden vaak een stamlid van een eerdere activiteit of kwam deze groep leuke mensen tegen tijdens een kamp.

Los van hoe je ze tegenkomt, deze stammen hebben vaak diverse mensen met verschillende achtergronden en een groot verschil in leeftijd. Hierdoor is de stam in staat jonge leden te laten leren van de ouderen (mentoren) en tradities in stand te houden lang nadat de oorspronkelijke leden zijn verdwenen.

Het kan zijn dat later toch problemen ontstaan. Ook wanneer oudere leden eigenlijk te oud zijn, gaan ze niet weg. Dit hoeft geen probleem te zijn en kan op zichzelf een waardevolle basis zijn omdat er veel kennis en ervaring binnen de stam blijft. Het wordt een probleem als zij nieuwe, jonge leden afweren. In sommige gevallen zijn deze mensen samen sinds ze de stam hebben opgericht of, in extreme gevallen, zelfs sinds de bevers of welpen.

Nieuwe leden kunnen het lastig vinden om hun draai binnen de stam te vinden, omdat op een ander niveau wordt gecommuniceerd. Vaak is het leeftijdsverschil te groot of wordt gepraat over activiteiten en gebeurtenissen waar zij geen deel van uitmaakten.

In een gezonde situatie zijn er stamleden in verschillende leeftijden en levensfasen, waardoor het makkelijker is voor nieuwe leden om aansluiting te vinden. Wanneer nieuwe leden meer tijd doorbrengen met de stam, leren zij vaak eerst leeftijdsgenoten kennen en (via hen) later ook de ouderen. Wanneer de stam een aantal jaren geen nieuwe leden heeft geworven, terwijl de oudere leden zijn behouden, is het extra moeilijk nieuwe leden te vinden.

Wrijving

Een situatie zoals hierboven beschreven, kan erg intimiderend zijn voor nieuwe stamleden. Oudere leden nemen vaak een rol aan als adviseur, ook al staan ze niet zo geregistreerd. Levenservaring en "ouder zijn" is de legitimatie hiervan. Wat gebeurt er als er meer oude leden zijn dan jonge? Wrijving. Wrijving tussen stamleden kan ontstaan vanuit verschillende redenen. Elk stamlid is in een verschillende levensfase en streeft verschillende doelen na. Sommigen gaan op zichzelf wonen, anderen wonen nog thuis. Sommigen krijgen een eerste vriend(innet)je, anderen wonen al samen. Sommigen gaan studeren, anderen werken al vijf jaar. Sommigen hebben al jaren Scoutingervaring terwijl anderen net nieuw lid zijn. Soms hebben stamleden een krachtige persoonlijkheid terwijl anderen wat verlegen zijn. Dit kan enigszins intimiderend overkomen.

Sommige stammen zijn beroemd of berucht vanwege oude verhalen en ervaringen, terwijl ze vergeten nieuwe verhalen te maken door geen nieuwe activiteiten te ondernemen. Een andere keer vergeten we nieuwe leden uit te nodigen. Dit zijn zeker niet de enige manieren waarom wrijving in een stam kan ontstaan, maar het zijn wel veel voorkomende.

Deze wrijving kan positief of negatief uitwerken, afhankelijk van hoe de stam het probleem benadert. Wrijving is slecht wanneer er gebrekkig of onvoldoende wordt gecommuniceerd. Nieuwe leden voelen zich alleen in een groep en kiezen er vervolgens voor om met sommige activiteiten niet meer mee te doen of helemaal met Scouting te stoppen.

Wrijving kan ook positief zijn als we leren van de ervaringen van anderen, nieuwe dingen gaan uitproberen, nieuwe mensen leren kennen en nieuw vaardigheden aanleren (het hele punt waar Scouting om draait). Een positieve benadering zal ervoor zorgen dat een stam actiever wordt, projecten bedenkt en zo nieuwe leden aantrekt.

Het resultaat van wrijving (voor degenen die blijven) is een sterke onderlinge band. Dit is een voordeel, maar kan voor nieuwe leden oorzaak zijn dat ze zich niet thuis voelen bij een stam. Oudere leden kunnen onbedoeld intimiderend overkomen. Boeiend?

Dit kan ertoe leiden dat er een aantal jaar geen nieuwe, jonge leden bijkomen, ook niet vanuit de explorers. Op een gegeven moment zal iedereen ouder dan 21 jaar zijn en valt de stam uit elkaar of wordt opgeheven. Dat hoeft niet erg te zijn, maar het is wel jammer dat er geen mensen zijn om het stokje over te nemen om ook een mooie en leerzame tijd bij de stam te hebben.

Er zijn verschillende oplossingen voor dit probleem:

- Een groepje explorers kan een nieuwe stam oprichten. Kijk of er vroeger een stam is geweest zodat je deze kan heroprichten. Misschien spreken sommige tradities nog aan en kun je deze ook overnemen. Benader de stammen in de omgeving om van ze te leren hoe je een programma draait.
- Oudere stamleden zouden op tijd een stapje terug moeten doen. Zij kunnen de jongere leden ondersteunen met raad en daad. Oude ervaringen en kennis moet worden overgedragen op de jongeren. Laat ruimte voor fouten en wees erbij als ze hulp nodig hebben. Wanneer je ouder wordt dan 21 jaar kun je bij de stam blijven door op deze manier adviseur of coach te worden. Tot maximaal 23 jaar kun je coach worden. Een stam kan maximaal 2 coaches hebben.
- Als er binnen een stam een groepje oude leden is, kunnen zij ervoor kiezen een Plusscoutskring op te richten. Een manier om betrokken te blijven bij de oorspronkelijke stam is om af en toe samen activiteiten en projecten te doen en de stam te ondersteunen als zij hierom vraagt. Zorg er wel voor dat deze "seniorenstam" ook eigen activiteiten draait. Op deze manier geef je de jongere leden de ruimte om hun eigen stamleven vorm te geven.
- Degenen die actiever willen zijn of zich verder willen verdiepen in één onderwerp, ook na hun 21e, kunnen altijd terecht als regio- of landelijk vrijwilliger (zie de vacatures op scouting.nl) of bij een van de landelijke stammen.

Wat je ook besluit, houdt de volgende zaken in je achterhoofd:

- Stammen zullen groeien en veranderen doordat er nieuwe leden en nieuwe ervaringen bij komen.
- Wanneer jonge stamleden hun eigen tradities ontwikkelen door activiteiten te doen, betekent dit niet dat de oude worden vergeten. Oude verhalen dienen als inspiratie voor nieuwe, het is belangrijk dat de jonge leden hun eigen ervaringen opdoen.
- Vergeet nooit leden van de stam, oud of jong. Misschien heb jij geen sterke band met ze, maar anderen wel. Iedereen heeft iets bij te dragen en iets te leren. Iedereen die mee wil doen moet hier de ruimte voor krijgen.

Katherine Nielsen, 2003

Originally Published under the "Rover Reflections" column of The Canadian Rover, Eh! Magazine, February/March 2003, p. 4-5. Oorspronkelijk gepubliceerd in "Rover Reflections", een column of het blad "The Canadian Rover, Eh! Magazine". Februari/maart 2003, p.4-5.

Vertaald en aangepast voor Nederland.

Translated and adjusted for the Netherlands.

Herkomst/origins: Scouts Canada